

Współpraca teologii i psychologii w praktyce duszpasterskiej. Analiza wybranych koncepcji

STRESZCZENIE

Pomoc człowiekowi jest kwestią, którą zajmują się różne dziedziny wiedzy. Praktyczne działanie na rzecz dobrostanu jednej osoby wymaga nierzadko utworzenia całych zespołów specjalistów. Także gdy mowa jest o duszpasterstwie, coraz częściej potrzebna jest współpraca z nowymi dziedzinami. Teologia i psychologia posiadają w swojej historii liczne spory, jednak łączy je troska o człowieka. Niniejsza praca stawia pytanie o już istniejące wątki współpracy teologii z psychologią. Pyta także o historię współistnienia dziedzin, od czasów biblijnych, poprzez pisma świętych, aż do czasów współczesnych, gdy wypowiadają się papieże XX i XXI wieku. Dodatkowo, praca zadaje pytanie o kształt współpracy dziedzin- czy jedna osoba może udzielać pomocy duszpasterskiej i psychologicznej, czy raczej konieczna jest osobna działalność psychologa i osobna teologa. Ważne są także opinie psychologów i psychiatrów dotyczące odmienności pracy z wierzącym pacjentem. Aby odpowiedzieć na postawione pytania, autorka bada zawartość publikacji popularnych autorów teologicznych, którzy używają psychologii. W całej pracy przytacza także liczne opinie autorów psychologicznych. Dowodzi, że elementy psychologii są możliwe do odnalezienia w najważniejszych źródłach teologicznych. Zauważa, że zagadnienie chorób duchowych zmienia sposób myślenia o zdrowiu jako wyłącznie dotyczącym ciała i psychiki. Wyniki przeglądu opinii w zakresie łączenia i rozłączenia dziedzin pokazują, że w Polsce obecnie najczęściej traktuje się procesy duszpasterstwa i terapii jako odrębne. Badanie opracowań duszpasterskich wskazuje na szerokie zastosowanie psychologii przez teologów, przy czym najczęstsze są inspiracje pochodzące z koncepcji Freuda i jego następców. Również częste są odniesienia do psychologii humanistycznej. Swoistą nowością są liczne wątki profilaktyki, dotyczące stylu życia, balansu pracy i odpoczynku, sensu życia. Brakuje opracowań nurtu psychologii poznawczej oraz systemowej, także nurt relacji z obiektem wydaje się szczególnie interesujący. Dodatkowo wartościowe są elementy spojrzenia terapeutów na wierzącego pacjenta- etos zawodu, jak i religijne tematy możliwe do poruszenia na spotkaniach. Praca pokazuje, że obie dziedziny mogą współpracować, co więcej w licznych kwestiach potrzebują siebie nawzajem. Praca chce być inspiracją zarówno dla kapłanów, świeckich teologów pracujących z ludźmi jak i specjalistów zdrowia psychicznego.

16.02.2024
Joanna Matyja-Drolet